

การคัดเลือกพันธุ์วานิลลาสำหรับการผลิตในเชิงการค้า

อรวิณิณี ชูศรี¹ ลัดดาวัลย์ อินทร์สังข์² สุภาภรณ์ สาขาติ²

สาวพิมพ์ลดา สังข์ศรีแก้ว¹ ศิริวรรณ ศรีมงคล¹

บทคัดย่อ

การรวบรวมพันธุ์ และศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ของวานิลลาจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกัน นำมาปลูกในแปลงทดลองศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ระหว่างปี 2550–2558 จำนวน 4 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์วานิลลาจากประเทศจีน อินเดีย อินโดนีเซีย และ อ.สอยดาว (จ.จันทบุรี) โดยปลูกต้นวานิลลาโดยใช้ค้างเสาปูน พรางแสงด้วยตาข่ายพรางแสง 70 เปอร์เซ็นต์ บันทึกข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ การเจริญเติบโต ลักษณะลำต้น ใบ และฝักวานิลลา ตามแบบบันทึกข้อมูลของ (UPOV, 2014) พบว่า พันธุ์จากประเทศจีน อินเดีย และอินโดนีเซียเป็นพันธุ์ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีปานกลาง โดยพันธุ์จากอินโดนีเซียมีการเจริญเติบโตได้ดี สามารถออกดอกและติดฝักได้ทั้งในสภาพโรงเรือนพรางแสงและสภาพกลางแจ้ง ขณะที่พันธุ์จาก อ.สอยดาว จ.จันทบุรี มีการเจริญเติบโตได้ดีแต่ยังไม่ออกดอก พันธุ์วานิลลาจากทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะลำต้นกลม ผิวเรียบ ลำต้นสีเขียว ใบเดี่ยวเรียงสลับกัน โดยพันธุ์จากจีน อินเดีย และอินโดนีเซีย มีรูปร่างใบแบบขอบขนาน (oblong) มีขนาดความกว้างใบ 38.72-40.97 มิลลิเมตร ขนาดความยาวใบ 141.88-168.50 มิลลิเมตร และขนาดความหนาใบ 1.48-1.63 มิลลิเมตร ใบมีสีเขียว (G137A) ปลายใบมน (obtus) รูปร่างฝักแบบ ovate และ oblong เมื่อผ่าฝักตามขวางเป็นแบบ triangular ส่วนพันธุ์จาก อ.สอยดาว จ.จันทบุรี มีรูปร่างใบแบบ medium-ovate ขนาดความกว้างใบ 58.59 มิลลิเมตร ขนาดความยาวใบ 134.72 มิลลิเมตร และขนาดความหนาใบ 1.37 มิลลิเมตร ใบมีสีเขียวเหลือง (YG146A) ปลายใบกลม (rounded) ยังไม่มีดอกและไม่ติดฝัก

วานิลลาพันธุ์จีน อินเดีย และอินโดนีเซียที่ปลูกภายใต้โรงเรือนตาข่ายพรางแสงมีการเจริญเติบโตได้ดี เริ่มออกดอกแต่ยังมีปริมาณดอกเพียงเล็กน้อย ส่วนพันธุ์จาก อ.สอยดาว ยังไม่ออกดอกและติดฝัก พบว่า วานิลลาพันธุ์จากอินโดนีเซีย สามารถเจริญเติบโตได้ดีทั้งในสภาพโรงเรือนตาข่ายพรางแสงและปลูกบนค้างธรรมชาติ ออกดอกและติดฝักได้ดีเมื่อมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเถา 8.21-10.65 มิลลิเมตร จำนวนดอกต่อข้อ 15.73 ดอก จำนวนฝักต่อข้อ 10.47 ฝัก มีขนาดความกว้าง-ยาว-ความหนาฝักสดเท่ากับ 11.61×146.58×9.93 มิลลิเมตร น้ำหนักฝักสดเท่ากับ 10.22 กรัม มีขนาดความกว้าง-ยาว-ความหนาฝักแห้งเท่ากับ 5.64×142.29×3.22 มิลลิเมตร และน้ำหนักฝักแห้งเท่ากับ 1.68 กรัม

¹ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

²สถาบันวิจัยพืชสวน